

Mravín.

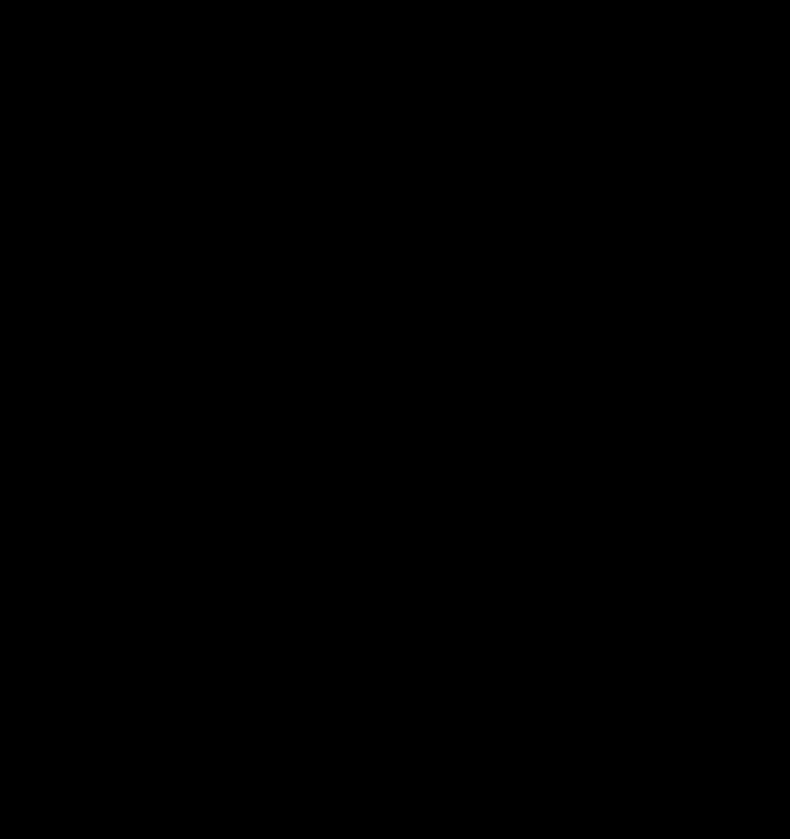
Plošný průzkum vesnice a co dál ??

Pár slov k historii...

- 1410 první písemná zmínka vesnice patří do panství Košumberk
- 1470 majetek pánů z Domanic (severně od Luže, poté se vrací do majetku panství Košumberk
- 1690 patří ke statku Roubovice
- 1722 vesnice náleží do Chroustovické panství
- 1850 -1961 samostatná obec Mravín, poté veden jako osada obce Štenec
- 1577 v pozemkových knihách v usedlosti čp. 1 zachycena krčma
- 17. století kovárna v čp. 1
- 1864 vypukl ve stodole čp. 4 požár, usedlosti čp. 16 a 17 se „v popel obrátily“
- požár roku 1877 shořely čp. 8, 10, 11, 12, 13
- 1933 – 40 probíhala elektrifikace
- 1933 napojení na vodovod
- 1949 první telefon

císařský otisk mapy stabilního katastru z roku 1839

současná mapa vesnice

převzato z nahlizenidokn.cuzk.cz

Sídlení vývoj

V pozemkových knihách, které jsou pro vesnici dochované od roku 1571, je evidováno k tomuto roku celkem 11 usedlostí; 8 gruntů (čp. 1, 2, 3, 4, 14, 16, 18, 19) a tři zahradníci (čp. 5, 15, 17). Po třicetileté válce je zachyceno v berní rule stejný počet usedlostí; 7 gruntů (čp. 2, 3, 4, 14, 16, 18, 19) a 4 chalupníci (čp. 1, 5, 15, 17).

- V Tereziánském katastru, ve fasci z roku 1714, je zachycen stejný počet usedlostí; 7 usedlostí, 4 chalupnických stavení a navíc dvě chalupy podruhů.

- Vývoj vesnice byl do začátku 18. století pozvolný. Při prvním číslování domů v roce 1771 bylo přiděleno v Mravíně 19 čísel popisných.
- K roku 1788 v Josefském katastru bylo nově zachyceno pouze jedno popisné číslo, čp. 25.

- Mezidobí do roku 1839 bylo ve vesnici postaveno čp. 22 a 24, v roce 1844 čp. 26.
- V roce 1866 čp. 27, následně dům čp. 28 a čp. 29 v Dolním Mravíně, v roce 1894 čp. 20.
- V roce 1939/1940 je vystavěno čp. 21, úprava stodoly na dům čp. 23 v roce 1961 a čp. 30 v roce 1976.

letecký snímek vesnice z
roku 1937

...vesnická zástavba a
okolní krajina téměř
beze změny...

současný snímek z
www.googlemaps.com

Stavebně historické hodnocení zástavby

- 1650 - 1799
- 1800 - 1859
- 1860 - 1899
- 1900 - 1949
- 1950 - dosud
- zaniklé

? interier nebyl zdokumentován

Historická kresba z roku 1900 zachytila dům v usedlosti čp. 14, který odpovídá stavební charakteristice pozdně středověkých domů na Litomyšlsku a Vysokomýtsku. Jednalo se o dům s roubeným předním dílem, zděnou patrovou síní a patrovými zadními komorami.

Tuto stavební charakteristiku lze předpokládat i u ostatních domů v usedlostech, což potvrzují útržkovité zmínky v pozemkových knihách.

První zmínka o světnici se v PK objevuje v závěru 17. století.

„komora nad síní^[1] ... horní

komora^[2] ... dolní komora^[3] ...“

... světnice^[4]...

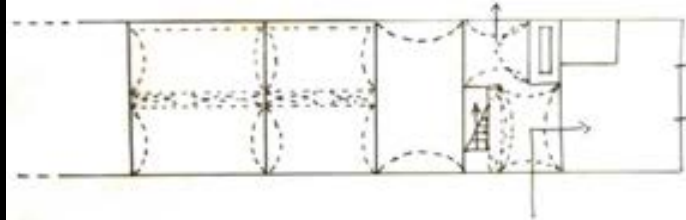
[1] Dům v usedlosti čp. 3, r. 1779; čp. 14 r. 1788. SOA Zámorsk, Pozemkové knihy při okresním soudu Vysokého Mýta, č.k. 169.

[2] Dům v usedlosti čp. 4, r. 1788. SOA Zámorsk, Pozemkové knihy při okresním soudu Vysokého Mýta, č.k. 169.

[3] Dům v usedlosti čp. 17, r. 1817. SOA Zámorsk, Pozemkové knihy při okresním soudu Vysokého Mýta, č.k. 147, fol 38.

[4] Dům v usedlosti čp. 2 r. 1722. SOA Zámorsk, Pozemkové knihy při okr. soudě vysoké Mýta, č.k. 169. Dům v usedlosti čp. 16, r. 1687, SOA Zámorsk, Pozemkové knihy při okresním soudě Vysoké Mýto, č.k. 175, fol 140, č.k. 169, fol 118.

Devatenácté století

- V druhé pol. 16. století je v PK zachycena selská usedlost. Na začátku 17. století je vystavěna nová stáj a maštal. Na konci 17. století se ukládá povinnost opravit spuštěnou stáj a srub – sýpku. V druhé pol. 18. století je zmíněna komora nad síní a lze se tedy domnívat, že zde stál dům s patrovou zadní částí a jizbou, či světnicí s polopatrem nad prvním dílu domu.
- Lze předpokládat, že dům byl postaven v první polovině 19. stol.; klenební konstrukce chlévů byly nově provedeny v 3. čtvrtině 19. století; úprava světnice a střechy nad obytnou domu ze zač. 20. století.

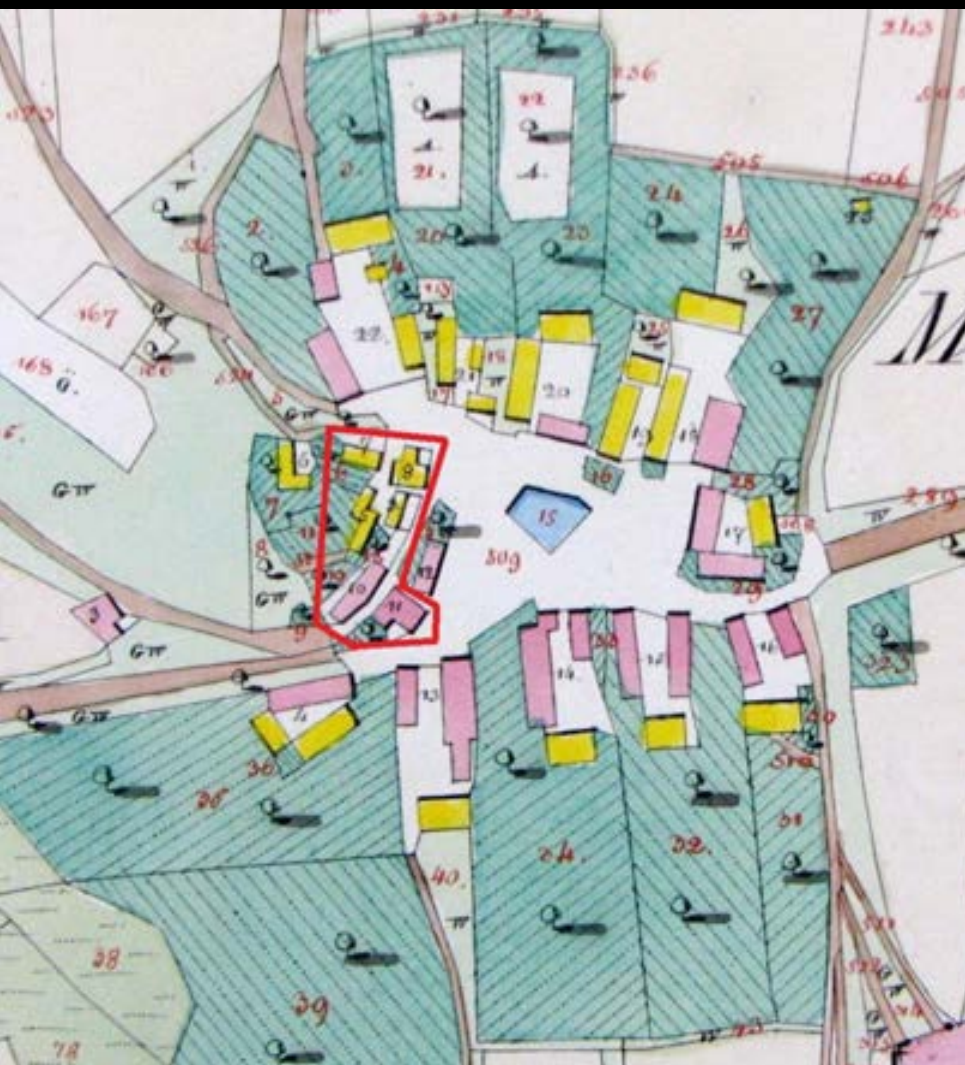

- Stáří obvodových kamenných zdí výměnku lze snad datovat do období přestavby usedlosti, první polovina 19. století. V roce 1930 proběhla stavební obnova, kdy byla provedena nová střešní konstrukce s půdním polopatrem a fasáda stavby. V 80. letech došlo k úpravě interiérů.

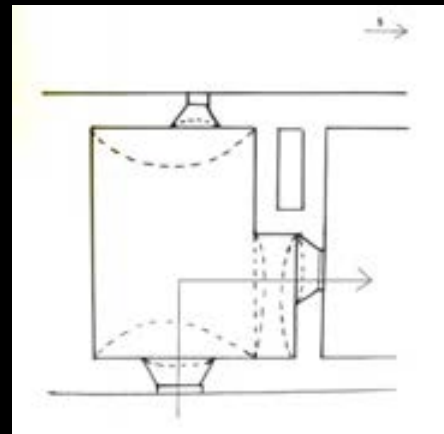

- Zděná stodola byla vystavěna v poslední čtvrtině 19. století.

Domy byly poškozeny požárem v roce 1877 byly postaveny z opuky a v té době již zastaralým nepřímým způsobem vytápění ze síně.

Komíny

čp. 20

- Dům čp. 20, bývalá kovárna, byla vystavěna k roku 1893/1894.
- Kovárna byla v roce 1927 přestavěna na vejminek. Tomu období odpovídají i užité konstrukce - zazdění otevřených stěn prostoru kovárny osazení nových dveřních a okenních výplní.
- Okenní výplň v patře domu čp. 20, z roku 1894. Jedná se o dřevěnou výplň zasklenou bez tmelu, zavěšenou na vnitřní oválné závěsy.

Dvacáté století

čp. 15, čp. 16

„Baráky v Mravíně už pár let stojí.
Historky baví mě, co se k nim pojí.
Baráky v Mravíně jsou jako trnky květ
a pořád maj co vyprávět.“

divadlo v dokumentu
na ČT2 - klikni na obrázek

Divadlo Julie&spol.

Trefíš hřebík na MRAVIN FEST?

SOBOTA **7.5.** 2016

Začínáme v 11 hod. a končíme o půl noci.

PROGRAM

PRO CELOU
RODINU

*Julie
& spol.*

"OD FLAŠINETU PO OPERU"

OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO, VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

www.kulturavmravine.cz

Známe hodnoty sídla. Znají je i obyvatelé. Ale co dál?

- Památková ochrana formou VPZ ?
 - *pro obyvatele a samosprávu pouze představa restrikcí, omezení a zákazů... Tudy asi rychlá cesta nepovede...*
- Územní plán obce
 - *Důležitý dokument pro ochranu zástavby a rozvoj vesnice*

- Zákon č. 183/2006 o územním plánování a stavebním řádu
 - §18 mezi cíli územního plánování ukládá ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet *hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví.*
 - úkoly územního plánování v §19 zákon:
 - *d) stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb;*
 - *d) stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter území.*

- Vyhláška 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti
 - » Příloze 7.I. stanovuje mezi dalšími náležitostmi územního plánu obsah částí: 1) *b) koncepce rozvoje území obce, ochrany a rozvoje hodnot;* případně umožňuje 2) *f) vymezení architektonicky nebo urbanisticky významných staveb, pro které může vypracovávat architektonickou část projektové dokumentace jen autorizovaný architekt.*
 - » Na zapracování podmínek ochrany hodnot v území do územního plánu navazují další ustanovení stavebního zákona k rozhodování v území – v rámci územního řízení stavební úřad posuzuje soulad záměru s *cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území (§90),* v rámci územního i stavebního řízení a u ohlášené stavby potom soulad záměru s územně plánovací dokumentací.

- Stavební úřad tedy má pravomoc posoudit navržené úpravy nejen s ohledem na obecné požadavky na výstavbu, ale také s ohledem na hodnoty uvedené v územním plánu.

Národní památkový ústav – poskytovatel dat pro UAP

- Poskytování dat pro aktualizace územně analytických podkladů
 - Povinné jevy:
 - 5 Památková rezervace včetně ochranného pásma
 - 6 Památková zóna včetně ochranného pásma
 - 7 Krajinná památková zóna
 - 8 Nemovitá kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma
 - 9 Nemovitá národní kulturní památka, popřípadě soubor, včetně ochranného pásma
 - 10 Památka UNESCO včetně ochranného pásma
 - Nepovinné jevy (od aktualizace 2012):
 - 11 Urbanistické hodnoty
 - 12 Region lidové architektury
 - 13 Historicky významná stavba, soubor
 - 14 Architektonicky cenná stavba, soubor
 - 15 Významná stavební dominanta

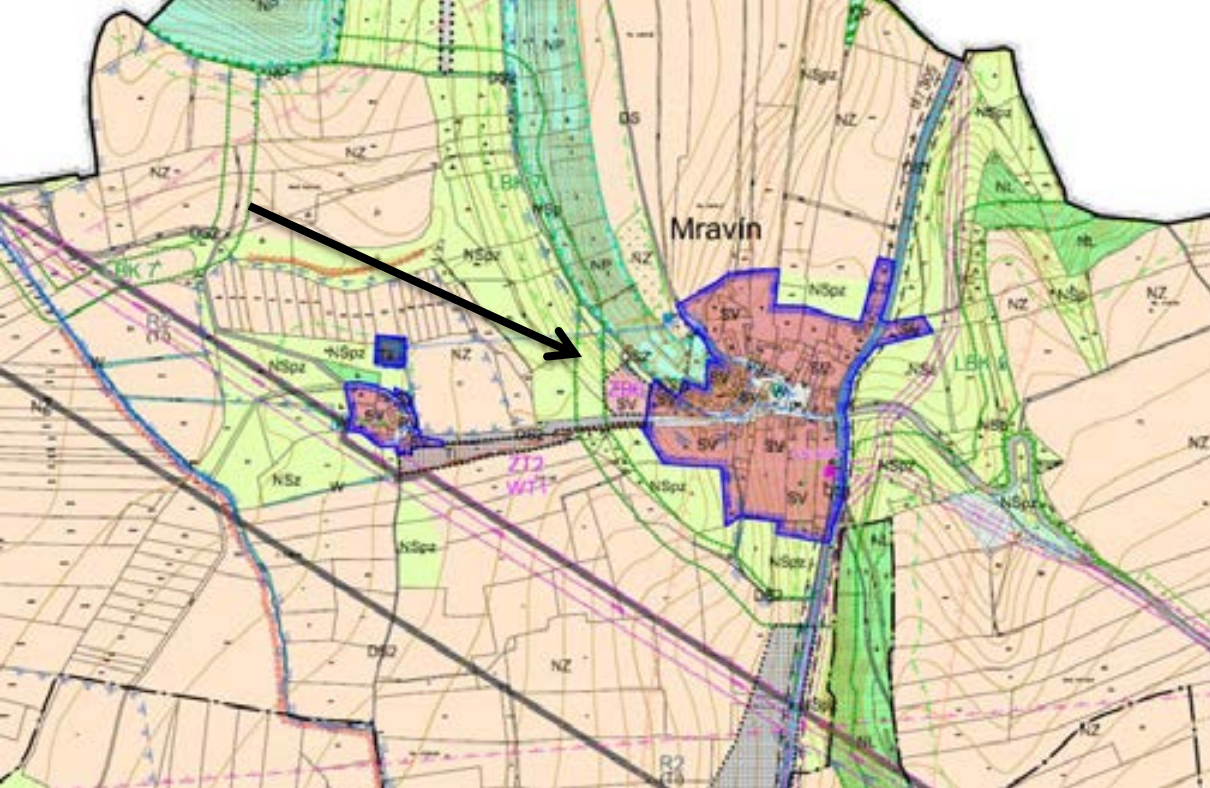

letecký snímek vesnice z
roku 1937

...vesnická zástavba a
okolní krajina téměř
beze změny...

současný snímek z
www.googlemaps.com

„V tomto vymezeném území je třeba veškeré změny staveb a změny využití území podřídit hledisku zachování urbanisticko-historických hodnot, které bude sledováno odborným pracovištěm NPÚ.“

„Je třeba zajistit intaktnost celku z urbanistického a architektonického hlediska, ochranu specifického genia loci a uplatnění celku zástavby s dominantou tvrzeště v krajině. Za tímto účelem se pro stabilizované území vymezené tímto územním plánem stanovují specifické podmínky využití. S výjimkou staveb, které budou funkčně doplňovat stavbu hlavní a staveb nelze v zastavěném území (vymezeném tímto územním plánem) umístit nové stavby.“

Děkuji za pozornost.

Zuzana Vařeková
varekova.zuzana@npu.cz

NPÚ ÚOP v Pardubicích